

**แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสัปปายะ 4 กลุ่มโรงเรียนนวัตพัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2**
**GUIDELINES FOR LEARNING RESOURCES MANAGEMENT IN AGE OF GLOBAL
TURBULENCE ACCORDING TO THE SUPPAYA IV PRINCIPLES: A STUDY OF
NAWAPHAT SCHOOLS UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 2**

¹พระปลัดชาณณรงค์ กมโล (อุทัยชลาณนท์) PhrapaldChannarong Kamalo (Uthaichalanon)

²ณัชชา อมาราภรณ์ Natcha Amaraporn ³ระวิง เรืองสังข์ Rawing Ruangsanka

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: bmspo107@gmail.com

Article Received: April 17, 2026. Revised: June 26, 2026. Accepted: June 28, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหล 2) เพื่อศึกษาวิธีบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสัปปายะ 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสัปปายะ 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการใช้แบบสอบถามประชากรทั้งหมดในการวิจัย จำนวน 92 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการจำเป็น และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหล อันดับ ที่ 1 คือ ด้านบุคคล อันดับ ที่ 2 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ อันดับ ที่ 3 ด้านเอกสารสิ่งพิมพ์เทคโนโลยี อันดับ ที่ 4 ด้านสถานที่ อันดับ ที่ 5 ด้านอาชีพ อันดับ ที่ 6 ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 2) วิธีบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสัปปายะ 4 ของกลุ่มโรงเรียนนวัตพัฒนา ประกอบด้วย (1) อาวาสสัปปายะ จัดสภาพแวดล้อมและสื่อดิจิทัลให้พร้อมรองรับการเรียนรู้ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ (2) ภัตตสัปปายะ ใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการสื่อสารแบบสองทาง (3) โคจรสัปปายะ บูรณาการเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียน ชุมชน โลกเสมือน และผู้เชี่ยวชาญ (4) อิริยาปสัปปายะ จัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจและความถนัด เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเข้าใจเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสัปปายะ 4 ของกลุ่มโรงเรียนนวัตพัฒนา ให้ความสำคัญกับ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงความรู้และปรับตัวอย่างรวดเร็ว (2) การส่งเสริมการสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน (3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลัก อิริยาปสัปปายะ เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง พัฒนาทักษะ สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการเจริญปัญญาและคุณธรรมของผู้เรียน

คำสำคัญ: การบริหารแหล่งเรียนรู้, ยุคโลกโกลาหล, สัปปายะ 4

Abstract

This research aims to 1) Study the needs for learning resources management in the age of global turbulence, 2) Study methods for managing learning resources in the age of global turbulence according to the Sappaya 4 principles, and 3) Propose guidelines for managing learning resources in the age of global turbulence according to Sappaya 4 principles. This is a mixed-methods research, combining quantitative research using questionnaires administered to the entire research population of 92 people, with data analyzed using statistical methods including percentages, frequencies, means, standard deviations, and needs assessment. Qualitative research was conducted through interviews with 7 key informants, with data analyzed using content analysis.

The research results found that: 1) The most important needs for managing learning resources in the age of global turbulence are, first, personnel; second, natural resources; third, printed documents and technology; fourth, place; fifth, occupation; and sixth, local culture and traditions. 2) The methods for managing learning resources in the age of global turbulence according to the Sappaya 4 principles in the Nawaphat School cluster consisted of: (1) Avasa Sappaya: preparing the environment and digital media to support both online and offline learning; (2) Bhassa Sappaya: using technology to promote two-way communication; (3) Kochara Sappaya: integrating learning networks in the school, community, virtual world, and experts; and (4) Iriyapatha Sappaya: organizing activities that respond to the interests and aptitudes of learners so that they can participate and understand the content effectively. And 3) The guidelines for managing learning resources in the age of global turbulence according to the Sappaya 4 principles in the Nawaphat School cluster. It focused on three main issues: (1) Creating an environment conducive to accessing knowledge and adapting quickly; (2) Promoting communication to build understanding and develop collaborative skills; and (3) Organizing learning activities that are consistent with the principles of favorable conduct to create deep understanding, develop skills, create motivation for continuous learning, and promote the intellectual and moral development of learners.

Keywords: Learning Resources Management, The Age of Global Turbulence, The Suppaya IV

บทนำ

ในโลกยุค BANI World นั้นเป็นส่วนหนึ่งมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมกำลังคนรองรับการเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างสมบูรณ์แบบโดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมและมีความฉลาดทางดิจิทัลซึ่งเป็นทักษะสำคัญจำเป็นในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ให้อยู่รอดปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมยุคดิจิทัลมีความรู้ความสามารถมีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนรุ่นใหม่ที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต (คมจิรวรวิทย์ เรื่องฤทธิ์ และคณะ, 2568) ในทางการบริหารองค์การด้านการศึกษาที่เช่นเดียวกัน องค์การต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะพร้อมต่อการรับมือในยุคโลกาภิวัตน์ และมีความสามารถที่ใช้ในการบริหารงานเพื่อความสำเร็จมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กล่าวคือ ทักษะการทำงานของผู้บริหารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วยทักษะ 3 ด้านคือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Katz, 1955)

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2557 - 2559) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประชาชนได้รับโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ด้วยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา” เพื่อให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2557 - 2559 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการสร้างการศึกษาแห่งอนาคต ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สื่อและสารสนเทศ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองการปกครองอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลจึงมีความสำคัญอย่างมาก ในการพัฒนาผู้เรียนให้มี สมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านต่างๆ ของพลเมืองในยุคดิจิทัล จึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสร้างเสริม พัฒนาการ ตามช่วงวัย แหล่งการเรียนรู้จึงมีบทบาทที่สำคัญยิ่ง ในการช่วยเสริมศักยภาพในการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียน โดยเฉพาะแหล่งการเรียนรู้ดิจิทัล มีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของบุคคลมากขึ้น และเป็นแหล่งการเรียนรู้ ที่จะช่วยพัฒนาให้แต่ละบุคคลมีความรู้ความสามารถที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตามความสนใจและความสามารถรายบุคคล สามารถนำความรู้และทักษะ ที่ได้รับการพัฒนาและสั่งสมมาใช้ในการสร้างสรรค์และต่อยอดให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติได้ตามความถนัดในอาชีพและวิชาชีพของตนเอง สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของชาติ ที่ได้กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3 ด้าน คือ 1) ผู้เรียนรู้ 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

การใช้งานแหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียนในวัยเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษานั้นมีทิศทางแนวโน้มไปในทางเดียวกัน คือแหล่งการเรียนรู้ทางกายภาพ และแหล่งการเรียนรู้ดิจิทัล ยังมีความจำเป็นและเหมาะสมในการใช้งานของผู้เรียนในวัยเรียน และมีแนวโน้มที่จะใช้แหล่งการเรียนรู้ดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น แนวโน้มของการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล คือ การผสมผสานแหล่งการเรียนรู้ ทางกายภาพและแหล่งการเรียนรู้ดิจิทัล ไปด้วยกัน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ เข้าถึง การใช้งานได้ง่ายสะดวก ผู้เรียนและผู้สอนสามารถพูดคุย ได้ตอบอธิบาย แนะนำได้ทันที จัดระบบข้อมูลเป็นหมวดหมู่ มีข้อมูลครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือ ปลอดภัยในการใช้งานทั้งในด้านข้อมูล และความเป็นส่วนตัว ออกแบบแหล่งการเรียนรู้ให้มีลักษณะแบบเครือข่ายสังคม ออนไลน์ เช่น Facebook, LINE เป็นต้น และนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพื่อสร้างความสนใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน เช่น

การใช้หุ่นยนต์ (AI) เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม Augmented Reality (AR) และความเป็นจริงเสมือน Virtual Reality (VR) เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองเผชิญกับ สถานการณ์เสมือนจริง สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง ตอบโจทย์ต่อความต้องการและความถนัดของผู้เรียน

การบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักสี่ปายะ 4 ในกลุ่มโรงเรียนนวพัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระยอง เขต 2 มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับยุคสมัย โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างมากในกระบวนการเรียนรู้ การบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักสี่ปายะ 4 คือ สิ่งที่สบาย สภาพที่เอื้อ สิ่งที่เกื้อกูล สิ่งที่เอื้อต่อการอยู่ดีและการที่จะพัฒนาชีวิต สิ่งที่เหมาะสม อันเกื้อหนุนในการเจริญก้าวหน้าให้ได้ผลดี ช่วยให้สมาธิตั้งมั่น ไม่เสื่อมถอย 4 ประการ ประกอบไปด้วย 1) อาวาสสี่ปายะ คือ ที่อยู่อันเหมาะสม ปลอดภัย การจัดสถานที่ปลอดภัย อำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่อยู่อาศัยในโรงเรียน 2) โภจรสี่ปายะ คือ แหล่งอาหารที่ดีด้านโภชนาการ และการอนามัย 3) ภัตตสี่ปายะ คือ การพูดคุยที่เหมาะสม ข่าวสาร และสื่อสารที่เอื้อปัญญา 4) บุคคลสี่ปายะ คือ บุคคลที่ถูกกันเหมาะสม ไม่มีคนร้ายมีแต่ผู้ทรงคุณธรรม ทรงภูมิปัญญาเพื่อเสริมสร้างการระดมทุนหรือการจัดการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามหลักสี่ปายะ 4 กลุ่มโรงเรียนนวพัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระยอง เขต 2 เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมทั้งในด้านกายภาพและดิจิทัล โดยยึดหลัก สี่ปายะ 4 อันเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสี่ปายะ 4 ในกลุ่มโรงเรียนนวพัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระยอง เขต 2
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสี่ปายะ 4 ในกลุ่มโรงเรียนนวพัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระยอง เขต 2
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสี่ปายะ 4 ในกลุ่มโรงเรียนนวพัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระยอง เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ของกลุ่มโรงเรียนนวพัฒน์ จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระยอง เขต 2 จำนวน 92 คน และใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารและครู กลุ่มโรงเรียนนวพัฒน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระยอง เขต 2 จำนวน 7 คน ด้วยการเลือกเจาะจง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 แบบสอบถาม มีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลและหลักสี่ปายะ 4 จากวารสาร

ตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย 4) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาว่ามีความครอบคลุมหรือไม่ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 - 1.00 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.917 6) ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหล ตามหลักสัปปายะ 4 ในกลุ่มโรงเรียนนวัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสัปปายะ 4 ในกลุ่มโรงเรียนนวัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ การวิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหล กลุ่มโรงเรียนนวัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัยดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหล กลุ่มโรงเรียนนวัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ที่	การบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหล กลุ่มโรงเรียนนวัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
		μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล		
1	ด้านบุคคล	2.58	0.68	ปานกลาง	4.54	0.50	มากที่สุด	0.759	1
2	ด้านสถานที่	2.66	0.65	ปานกลาง	4.31	0.39	มาก	0.620	4
3	ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	2.53	0.60	ปานกลาง	4.38	0.29	มาก	0.731	2
4	ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	2.62	0.42	ปานกลาง	4.17	0.33	มาก	0.591	6
5	ด้านอาชีพ	2.63	0.45	ปานกลาง	4.19	0.31	มาก	0.593	5
6	ด้านเอกสารสิ่งพิมพ์เทคโนโลยี	2.51	0.43	ปานกลาง	4.26	0.34	มาก	0.697	3
	ภาพรวม	2.60	0.28	ปานกลาง	4.32	0.35	มาก	0.665	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัตน์ กลุ่มโรงเรียน นวพัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปาน กลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสถานที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 รองลงมาคือ ด้านแหล่งเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านบุคคล ด้านทรัพยากรธรรมชาติมี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านเอกสารสิ่งพิมพ์เทคโนโลยี ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัตน์ กลุ่มโรงเรียนนวพัฒน์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคคล รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสถานที่ ด้าน เอกสารสิ่งพิมพ์เทคโนโลยี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ตามลำดับ

เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการความจำเป็น โดยระบุความต้องการความจำเป็น ที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน ซึ่งพิจารณาตามค่าดัชนี PNImodified ในที่นี้ คือ ด้านบุคคล (ค่าดัชนี PNImodified = 0.759) รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเอกสาร สิ่งพิมพ์เทคโนโลยี ด้านสถานที่ ด้านอาชีพ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

2. วิธีการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของกลุ่มโรงเรียน นวพัฒน์ จังหวัดระยอง เป็นการบริหารแหล่งเรียนรู้โดยใช้สัปปายะ 4 เป็นกรอบช่วยให้โรงเรียนสามารถจัด สภาพแวดล้อมและกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการจัดสิ่งแวดล้อม ที่เหมาะสม การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และการออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียน มีดังนี้

2.1 อวาสสัปปายะ (สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม) จัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ให้สะอาด ปลอดภัย เป็นมิตรต่อผู้เรียน ออกแบบพื้นที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ เช่น มุมหนังสือ ห้องเรียน ดิจิทัล มุมกิจกรรมสร้างสรรค์ ใช้เทคโนโลยีช่วยเสริม เช่น ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Library) หรือฐานข้อมูล ออนไลน์ที่นักเรียนเข้าถึงได้ง่าย

2.2 โคจรสัปปายะ (แหล่งเรียนรู้และเครือข่ายที่เหมาะสม) พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงาน ภายนอก เช่น มหาวิทยาลัย ชุมชน หรือองค์กรท้องถิ่น เพื่อสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้จัดการเรียนรู้นอก ห้องเรียน เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น หรือพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนในกลุ่มนวพัฒน์ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

2.3 ภัสสสัปปายะ (การติดต่อสื่อสารที่เหมาะสม) ใช้สื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดียเพื่อกระจาย ความรู้และกิจกรรมสร้างระบบสื่อสารระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองที่สะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโต้ตอบ เช่น ห้องเรียนออนไลน์ที่มีระบบถาม-ตอบและสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมความ เข้าใจ

2.4 อิริยาปถสัปปายะ (วิธีการและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ยืดหยุ่น ตอบสนองความสนใจและความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เช่น โครงการดิจิทัล การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ใช้เทคโนโลยีสนับสนุน เช่น การเรียนรู้ผ่าน แพลตฟอร์มออนไลน์ เกมการเรียนรู้ และปัญญาประดิษฐ์ (AI)

3. แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสัปปายะ 4 กลุ่มโรงเรียนนวัตพัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 มีแนวทางดังนี้

3.1 บุคคลสัปปายะ สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จในการ
เรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะในยุคโลกโกลาหลที่การเปลี่ยนแปลงเกิดอย่างรวดเร็ว การสร้าง
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิ มีแรงจูงใจ และสามารถพัฒนาทักษะ ความคิด
สร้างสรรค์ และคุณลักษณะสำคัญอื่น ๆ ได้เต็มที่

3.2 วัสดุสัปปายะ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ
ในยุคโลกโกลาหลที่ข้อมูลและความรู้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารที่เหมาะสมช่วยให้
ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ สร้างความเข้าใจร่วมกัน และพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.3 โคจรสัปปายะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้เต็มศักยภาพ โดยเฉพาะใน
ยุคโลกโกลาหลที่ผู้เรียนต้องสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้หลากหลายและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่าง
รวดเร็ว การจัดการแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายอย่างเหมาะสมช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง มี
คุณภาพ และสร้างความเข้าใจเชิงลึก

3.4 อริยาปสัปปายะ เป็นการเลือกใช้ วิธีการและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เป็นหัวใจ
สำคัญของการจัดการศึกษา เพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง พัฒนาทักษะและคุณลักษณะ พร้อม
สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ต่อเนื่อง อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลัก อริยาปสัปปายะ ในพระพุทธศาสนา ซึ่งเน้น
การกระทำและกิจกรรมที่เอื้อต่อการเจริญปัญญาและคุณธรรมของผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหล ตามหลักสัปปายะ
4 ในกลุ่มโรงเรียนนวัตพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ความต้องการ
จำเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านบุคคล อันดับที่ 2 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ อันดับที่ 3 ด้านเอกสารสิ่งพิมพ์
เทคโนโลยี อันดับที่ 4 ด้านสถานที่ อันดับที่ 5 ด้านอาชีพ อันดับที่ 6 ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ในสภาวะโลกที่มีความผันผวนและคาดเดาได้ยาก (BANI World) โรงเรียนให้
ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการปรับตัวและการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ ด้านบุคคล (ความ
ต้องการอันดับ 1) เป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการบริหารแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับหลักสัปปายะ 4 ในส่วนของ
บุคคลสัปปายะ (บุคคลที่เหมาะสม) ในยุคโลกโกลาหล โรงเรียนต้องการคนที่มีความพร้อมทั้งในด้านทักษะดิจิทัล
ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และภาวะผู้นำที่ยืดหยุ่น เพื่อที่จะบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้ทัน
ต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพระอธิการสมภาพ ปญฺญธโร
(จิตรภิมย์) (2561) ที่พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
เพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเขตบางขุนเทียนกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และทุกด้านอยู่ใน
ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ด้านการพัฒนาครูในสถานศึกษาด้านเตรียมความพร้อมของ
สถานศึกษาด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ ความสอดคล้องกับการวิจัยของวาสนา แก้วแสงทอง (2556) ที่พบว่า ระดับ
ปฏิบัติการต่อการจัดแหล่งเรียนรู้และการบริการในโรงเรียนที่เหลือต่อการเรียนรู้ของ นักเรียนโรงเรียนเทศบาล

2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในปัจจุบันในภาพรวม และด้านการให้บริการอยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของ สุกฤษฎี อัญบุตร (2555) ที่พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการ การศึกษาใน โรงเรียนหลักขั้นต้นของกองทัพอากาศในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน รองลงมาได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ส่วนด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านกายภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎา อังสนั่น (2557) ที่พบว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาวิธีบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสัปปายะ 4 ของกลุ่มโรงเรียน นวพัฒน์ ประกอบด้วย 1) อาวาสสัปปายะ จัดสภาพแวดล้อมและสื่อดิจิทัลให้พร้อมรองรับการเรียนรู้ทั้ง ออนไลน์และออฟไลน์ 2) ภัตตสัปปายะ ใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการสื่อสารแบบสองทาง 3) โคจรสัปปายะ บูรณา การเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียน ชุมชน โลกเสมือน และผู้เชี่ยวชาญ และ 4) อิริยาปสัปปายะ จัด กิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจและความถนัด เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเข้าใจเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนผ่านเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีความ ยืดหยุ่นและเท่าทันต่อความผันผวนโดยใช้หลักสัปปายะ 4 เป็นกรอบแนวคิดหลัก ดังนั้น การบริหารแหล่ง เรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนนวพัฒน์ ไม่ได้เป็นเพียงการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แต่คือการวางระบบนิเวศ การเรียนรู้ให้มีชีวิตโดยใช้หลักสัปปายะ 4 เป็นเครื่องมือสร้างความสมดุลระหว่างเทคโนโลยีที่รวดเร็วซับซ้อน กับความเหมาะสมความพร้อมสุขภาวะของผู้เรียนส่งผลให้สถานศึกษาสามารถก้าวผ่านสภาวะโกลาหลไปสู่การ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนได้ สอดคล้องกับการวิจัยของพระอธิการสมภพ ปญญาโร (จิตรภิรมย์) (2561) ที่พบว่า การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีดังนี้ 1) ด้านเตรียมความพร้อมสถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมด้านแหล่งการ เรียนรู้ภายในสถานศึกษา เช่น จัดหาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้จัดการเรียนการสอน 2) ด้านการพัฒนาครูในสถานศึกษา ควรวางแผน กำหนดนโยบาย การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการพัฒนา บุคลากรในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีความหลากหลาย 3) ด้านการส่งเสริมการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและควรครู จัดการเรียนการสอนสอดแทรกความรู้คุณธรรม 4) ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้สถานศึกษาควรสร้างเครือข่าย การทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและนอกสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการเรียนรู้ และ 5) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสถานศึกษาควรนำผลการประเมินมา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและตามสภาพจริง

3. การนำเสนอแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกโกลาหลตามหลักสัปปายะ 4 ของกลุ่ม โรงเรียนนวพัฒน์ ให้ความสำคัญกับ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงความรู้ และปรับตัวอย่างรวดเร็ว 2) การส่งเสริมการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักอิริยาปสัปปายะ เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง พัฒนา ทักษะ สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการเจริญปัญญาและคุณธรรมของผู้เรียน สอดคล้องกับการวิจัยของอัญชลี รัตนพร (2560) ที่พบว่า แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมตามหลักสัปปายะ 7 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 1) ด้านการบริหารจัดการ

ได้แก่ (1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ควรร่วมกันปรับหลักสูตรสถานศึกษา สร้างแหล่งเรียนรู้ และมีการสนับสนุนงบประมาณ (2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา สร้างเครือข่ายกับสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน (3) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ประชุม จัดทำแผนปฏิบัติการ และทำปฏิทินการปฏิบัติงาน 2) ด้านกายภาพ ได้แก่ (1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา สำรวจบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง และปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ (2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ให้ความรู้เกี่ยวกับป้ายสัญลักษณ์ จัดทำคู่มือความปลอดภัยในสถานศึกษา (3) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู ฝึกผู้เรียนให้กล้าแสดงออก และแสดงผลงานผู้เรียนไว้ตามบอร์ด หรือป้ายนิเทศ 3) ด้านวิชาการ ได้แก่ (1) ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครู ผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สามารถใช้ได้สอดคล้องกับเนื้อหา ที่ใช้ในกระบวนการ การจัดการเรียนการสอน (2) ผู้บริหาร ส่งเสริมให้วิทยากรมาให้ความรู้ ในการจัดการเรียนการสอน (3) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูไปอบรมรูปแบบเทคนิค การจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับการวิจัยของพระมหาขลิต โฆสขโว (โกศวรรการ), พระครูสังฆรักษ์ จักรกฤษณ์ ฐิริปัญโญ และระวีง เรื่องสังข์ (2565) ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในวัด ตามหลักพุทธบริหารการศึกษาจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบที่จะทำให้เป็นแหล่งเรียนรู้โดยยึดหลักสัปปายะ 7 เพื่อให้เกิดความพร้อมในแต่ละด้าน โดยผู้ที่เกี่ยวข้องต้องกำหนดนโยบายที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อทำงานร่วมกันภายใต้เป้าหมายเดียวกัน ประกอบด้วยหลักสัปปายะ 7 ได้แก่ 1) อาวาสสัปปายะ แหล่งเรียนรู้ควรดูแลความสะอาดและความเป็นระเบียบ 2) โคจรสัปปายะ ควรมีแผนผังของสถานที่ให้ชัดเจน 3) ภัตตสัปปายะ ผู้ดำเนินการให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถพูดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกัน 4) บุคคลสัปปายะผู้กำหนดนโยบายผลักดันกิจกรรมให้ขับเคลื่อน 5) โภชนสัปปายะมีอาหารที่มีความสะอาดมีคุณภาพและเกื้อกูลต่อสุขภาพ 6) อุตสัปปายะสภาพแวดล้อมมีอุณหภูมิพอเหมาะและสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติกิจกรรมได้นานและ 7) อิริยาบถสัปปายะ การจัดกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวเกิดความสมดุลของร่างกาย

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัตน์ตามหลักสัปปายะ 4 กลุ่มโรงเรียนนวัตพัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 สามารถอธิบายได้ดังนี้

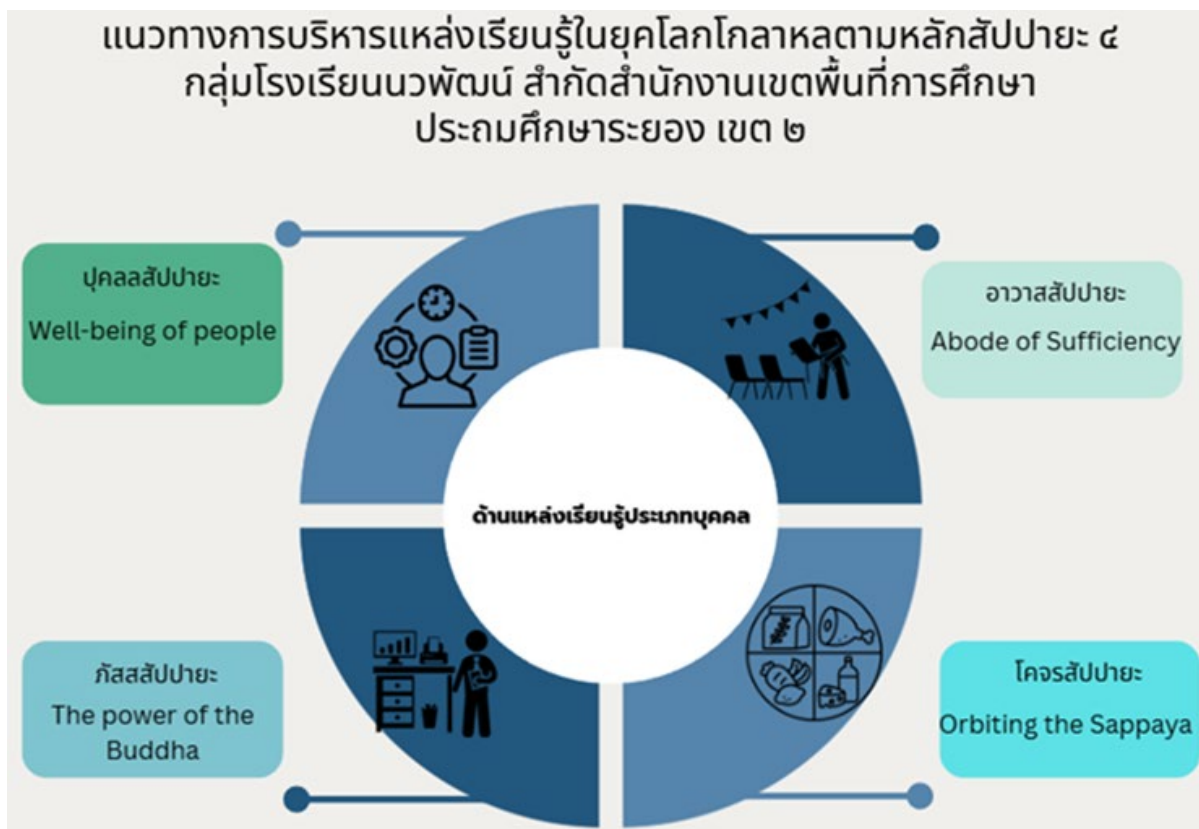
1. อาวาสสัปปายะ (สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม) โรงเรียนได้จัดสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและจิตใจให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีพื้นที่กิจกรรม ห้องสมุด และอุปกรณ์การเรียนครบครัน ทั้งยังสนับสนุนการเรียนรู้แบบออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

2. ภัตตสัปปายะ การติดต่อสื่อสารที่เหมาะสม ครูและผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย ทั้งในห้องเรียนและผ่านสื่อดิจิทัล ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบสองทาง ผู้เรียนได้รับคำแนะนำและมุมมองที่หลากหลาย

3. โคจรสัปปายะ(แหล่งเรียนรู้และเครือข่ายที่เหมาะสม โรงเรียนใช้ทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก เช่น ผู้รู้ ครูผู้เชี่ยวชาญ ชุมชน และพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และมุมมองที่หลากหลาย

4. อิริยาบถสัปปายะ วิธีการและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม โรงเรียนออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เช่น การทำโครงงาน การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และการทำงานกลุ่ม ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสื่อสารอย่างเป็นระบบ

การบริหารแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนนวัตน์ตามหลักสัปปายะ 4 ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ในยุคโลกโกลาหลที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ทั้งยังพัฒนาทักษะ ความคิด และคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างครบถ้วน โดยการส่งเสริมการเรียนรู้จากบุคคลรอบตัว ได้แก่ 1) ครอบครัว เป็นกำลังใจ สนับสนุนทั้งทางด้านจิตใจและด้านวัตถุ จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ต่อการเรียนรู้ เช่น เวลา พักผ่อน หนังสือ หรืออุปกรณ์การเรียนรู้ปลูกฝังคุณค่าและวินัย เช่น ความขยัน อดทน และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ 2) เพื่อน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยอธิบายเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ ทำงานกลุ่มร่วมกัน ฝึกการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหาแบบทีม สร้างแรงบันดาลใจ โดยการแข่งขันชิงบวก ช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และ 3) สังคมรอบตัว เป็นแบบอย่าง ในการใช้ความรู้และการทำงาน เป็นแหล่งข้อมูล และโอกาสในการเรียนรู้นอกห้องเรียนเสริมสร้างทักษะชีวิต เช่น การสื่อสาร การอยู่ร่วมกัน และการปรับตัว บุคคลรอบตัว เช่น ครอบครัวและเพื่อน มีบทบาทสำคัญในการสร้างกำลังใจ สนับสนุนสิ่งแวดล้อม และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้มีความหมายและประสิทธิภาพมากขึ้น สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ด้านบุคคล การจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม (อาวาสสัปปายะ) ปรับปรุงห้องเรียน ห้องสมุด และพื้นที่กิจกรรมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งด้านกายภาพและอุปกรณ์ดิจิทัลจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้แบบ Blended Learning และ Learning Anywhere Anytime
 - 1.2 ด้านสถานที่ สถานที่หรือพื้นที่ทางกายภาพที่จัดเตรียมขึ้นเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถเป็นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ได้จริง ผ่านประสบการณ์ตรงและกิจกรรมเชิงปฏิบัติ
 - 1.3 จัดห้องเรียน ห้องสมุด หรือห้องกิจกรรมให้สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการมีสมาธิ อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ครบครัน เช่น หนังสือ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อดิจิทัลการจัดพื้นที่ให้เข้าถึงทรัพยากรและกิจกรรมต่างๆ ได้สะดวก
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ตามหลักสัปปายะ 4 ในโรงเรียนประเภทต่างๆ หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความเหมาะสมและประสิทธิผล
 - 2.2 ควรศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ในระดับชั้นเรียนหรือกลุ่มผู้เรียนที่หลากหลาย เพื่อดูผลกระทบต่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียน
 - 2.3 ควรศึกษาวิจัยเชื่อมโยงผลการศึกษาไปสู่ แนวทางหรือคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ได้จริงในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.
- คมจิรวรวิทย์ เรืองฤทธิ์ และคณะ. (2568). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล. วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 15(1), 2-3.
- เจษฎา อังสนั่น. (2557). การจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระมหาขวลิต โหมสขโว (โกศวรากร), พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ภูริปัญญา และระวีง เรื่องสังข์. (2565). แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามหลักพุทธบริหารการศึกษา สำหรับวัดในจังหวัดปทุมธานี. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 9(1), 115-128.

- พระอธิการสมภพ ปญฺญารโ (จิตรภิรมย์). (2561). การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วาสนา แก้วแสงทอง. (2556). ศึกษาการจัดแหล่งเรียนรู้และการบริการในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่เหมาะสมกับผู้เรียนในวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุกฤษฎี อัญบุตร. (2555). การจัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักขั้นต้นของกองทัพอากาศ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ในพระราชูปถัมภ์.
- อัญชลี รัตนพร. (2560). แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมตามหลักสัปปายะ 7 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Katz, R. L. (1955). Skills of an Effective Administrator, (Harvard: Business Press.